

Human IT

Tidskrift för studier av IT
ur ett humanvetenskapligt perspektiv

Använd datorn som skrivmaskin

av [Maria Küchen](#)

När jag började skriva på allvar - det är 20 år sedan - kändes det som ett paradigmskifte att knattra loss på sin svindyra, nyinköpta elektriska skrivmaskin med raderfunktion. Ett halvsekel tidigare var skrivmaskinen och kulspetspennan kullkastande nyheter, ett halvt millenium innan dess boktryckarkonsten, och så vidare, men:

Själva skrivkonsten är den egentliga revolutionen. Skrivkonstens verktyg kan kännas spektakulära nog när de nyss uppfunnits men är sekundära i längden.

Internet är bara ännu ett fantastiskt verktyg som gör det skrivna ordet tillgängligt för fler snabbare. Den stora saken med vardags-IT är inte att ljud och rörlig bild kan förmedlas via datorn. Har vi inte råd eller lust till den nyaste och mest avancerade hård- och mjukvaran är det enbart tröttande att behöva ladda hem grafik som i värsta fall får allt att hänga sig. De flesta vet hur det känns att ta emot ett mail bestående av uppåt 1000 kb med en utrustning som sväljer ett par kb i sekunden, medan man vet att andra viktiga och brådskande men visuellt mindre spektakulära meddelanden pockar på sin plats i in-korgen. Först en oändlig väntan, för att sedan behöva läsa congratulations, you have just recieved a 3-D postcard from . Jag är råparanoid vad gäller de minneskrävande ljud-och-bildvykort som nybörjare på nätet lockas att posta till sina vänner! De ska hjärntvätta oss att köpa större och dyrare datorer än vad vi behöver, det är allt. Marknaden vill att vi snabbt skaffar oss IT-prestanda nog att få hem all den glättade reklamen - i dag via postlådan, i morgon via datorn. Gå inte på det. Om en hemsida är för krånglig för att din dator ska orka med den, då behöver du inte den hemsidan. Du behöver inte se och höra trailers i datorn ur de senaste actionfilmerna, eller skicka bilder online på dig själv och ditt hotellrum i Japan till släkten hemma i Braås. Ljud-och-bild-IT kommer att produktutvecklas oändligen, var så säker. Det kommer alltid att krävas nya varor för att hantera det senaste. Stå emot!

Den stora saken med Internet är enklare. Vi kan knattra iväg ett skriftligt meddelande till vart-som-helst-i-världen - till en vän, en älskad, en kollega, en bokhandel, en bank eller en resebyrå - och få svar bums, eller få en bok hemskickad eller en insättning gjord eller biljetter bokade. Varför förakta människor som "använder datorn som

skrivmaskin"? Det är ju just vad

datorn är! Också dess bilder och ljud är från början inskrivna med hjälp av diverse kodspråk. Utan skrift, ingen IT.

Boken som föremål förblir genialt sinnlig och portabel; med hjälp av Internet blir det sedan lättare att snabbt hitta boken vi söker eller boken vi inte visste att vi sökte, var i världen den än är. Vill man värna om litteraturen och skriften behöver man alltså inte rädas Internet som medium; däremot vägra acceptera Internet som livsnödvärdigt bildmedium. Visst är det viktigt och roligt med en hemsida som fångar ögat, men därifrån till obligatorisk tecknad-interaktiv-film-med-soundtrack är steget längre än mediets kommersiella krafter vill få oss att tro.

Om författaren

Maria Küchen (f.d. Gummesson) är författare och kulturjournalist och har gett ut ett tiotal böcker – lyrik, skönlitterär prosa och facklitteratur. Hennes senaste bok, diktsamlingen Om Grundämnena, kom ut 1998 och avsöker gränslandet mellan lyrik och naturvetenskap

© Maria Küchen 1999

[Åter till Human IT 1/1999](#)